

## LEADORE, IDAHO

Olen ehtinyt elää muorin ikään, vaan en ole sattunut näkemään tämän viimeisen maaliskuun vertaista luettelossa. Lunta ja taasen lunta. Aikä kävi pitkäksi kämpällä ilman postia ja naapureita. Lähdimme siis alas suksilla. En ehtinyt kaataa kuin pari kunnollista kertaa tuolla 19 mallin matkalla. Tämä Leadorekin näyttää oikein "rumpukylältä" näin kämppälätkän silmällä katsottuna. Tässä kaarlepyys ei ole ainoatakaan suomalaista asukasta, miten lie niin säilynytkin kansalaisilta. Kaupungin lähellä on joku pieni lyijykaivanto, josta on tullut 50 miestä työskentelee kaikkiaan noissa kuopissa. Yksi vaunun korjauspaja ja siinäpä ne tämän kylän tyhömät sitten ovatkin, lukuunottamatta ympärillä olevia metsätöitä. Sahatukkien ja ratapölkkyjen tekoa. Onhan sitä tässäkin kylässä touhusta. Liikehuoneita on joka nimestä. Kämpälyhommat runnaavat mainosti, päättäen siitä kun emännät tihuuttelevat vesi silmänurkissa, että "kun se meidänkin äijä on tullut semmoiseksi, ettei kerkä vuoteelle ennen kello 3—4 aamulla." Vanhemmat mieshenkilöt kehittävät itseään kämpäläisissä (jos ne juuri saivat nimeä ansaitsevat) No, entäs nuoriso? Niillä on liikuvakuvateatterissa paikka istua ensin itäyö ja kuvanäytännön jälkeen alkaa tanssit. "Some Jazz" nurkassa alkaa viikistä kuin poseetilvin soitajan kaappi. Voi sitä iloa ja riemua! Lehmäpoika lyöpi lattiaan kannuksilla varustettua tassua ja "riikka" hellahtaa kalmalossa kuin piiskan-siima. Ja etteikö siinä rytäkässä sentään keritä juttelemaan asioita. Tietysti. Minunkin uteliasuuteni veti minua tuonne tanssialin ovelle kurkistelemaan (sisälle en uskaltanut astua, sillä minulla on papin jalat) ja sielläköksä kuulin jonkun nuorukaisen päpättävän

## NAISTEN OSUUSKOTI

SAN FRANCISCO, CAL.  
3627—16th St.  
Telefoni: Market 3958

## SAN FRANCISCO



Raskaan surun murtamana saan ilmoittaa että rakas puolisoni

## Henry A. Soderlund

kuoli maaliskuun 18 p. 1920 kotonaan Berkeleyssä, Calif., sairastettuna 8 viikkoa influenssaa ja keuhkokuumeetta, joka muuttui tappavaksi keuhkotau-diksi ja lopetti hänen elämänsä. Vainaja oli syntynyt Brändön pitäjässä T. I. marraskuun 27 p. 1871. Lähinnä häntä kaipaamaan jäi vaimo ja poika. Suuren toverijoukon saattamana laskimme hänet hautaan lastensa rinnalle. Walter joka kuoli hukkumalla 3½ v. sitte ja Linnea sai surmansa saman rutan tuhoamana kuin isänsä, vuosi sitte, jonka ulompina oleville sukulaisille ja tuttaville täten tiedoksi annan.

Theodor ja Hilda Soderlund  
(o. s. Pulkkinen)

2834—9th St., Berkeley, Calif.

Pyydän lausua sydämelliset kiitokset kaikille, jotka ottivat osaa suruuni saattamalla miesvainajaani viimeiseen lepoon, ja kiitän erittäin niitä tovereita jotka suorittivat jäähyväisohjelman manalle menneen puolisoni hautajaisissa, ja kukista ja seppeleistä, joita toitte ja koristitte hautansa. —Sama.

vahtosuussa, miten Butte Minerin "toni paper" on metka lehti. Sydämestäni saakka olin pojan kanssa samaa mieltä, sillä tuo lehti ei ollut ainoastaan "itse" metka, vaan näytty tehneen lukijakuntaansa kuuluvien ihmisten päistä yhtä metkoja, jos ei vain vielä metkempia. Siinä seisoesani ja seurattessani ympärilläni tapahtuvia asioita, muistui mieleeni hiljattain Toverittareissa julaisu kertomus, muistaakseni nimeltä "Oh sinä punainen nuorisoo". Siinä ympärilläni hyöri ja pyöri nuorisoo, jolla ei ollut mitään tekemistä tämän "punaisen nuorison" kanssa, niin ikävää kuin se onkin. — Lehmäpoika menee telttaansa nukkumaan ja uneksimaan kaikista siitä hauskasta mitä oli tuolla tansseissa — seuraavana aamuna jatkaakseen sitä samaa mitä oli siihenkin elettyyn ikään tehnyt. Joutohetket kuuluvat näitten metkain kuvaosastojen tutkimissa ja sylkiä prukkimisessa kämpän keskellä lattiaa sijottettuun tynnyrin puolikkaaseen. (Astia täytyy olla iso ettei sitä tarvitse turhautakia kovin usein tyhjentää). Tuolla tanssialin ovelta ajattelin, että siua se kysyisi tuonkin joukon valmistumisen ja kasvattamisen.

Entäs tyttäret. He tietysti ovat kun pyöryksissä siitä hauskuudesta mitä nuo tanssitilaisuudet heille tarjoaa. Siellä ne seisoskelevat ja vartoskelevat uuden tanssin alkamista ratsu-hameittensa kanssa suut täynnä purukumia, jota täytyy purra niin että hiki katussa. Heillä ei ole edes himmeitäkään käsitystä järjestyneitten jokapäiväisistä leipä- ja luokka-taisteiluista.

Tässä tuonnottain näin päivälehdisämme, että ketkä ovat meidän työläisten presidentti-ehdokkaistalla. Päätin, että otan yhden äänen lisää entisten lisäksi, paikasta, mikä ainakin nyt ensi alussa näyttää mahdotomalta, vaan onhan nyt vielä alkaa pitkälti ennen kun tarvitsemme tuota ääntä tulevissa presidentin vaaleissa. Sanokaapas minulle onko tov. Debs miljoneeri, maksaako hän seitsemän miljoonan dollarin omaisuudesta veroja tai onko tuo omaisuus hänen vaimonsa omaisuutta, vaan miksikäs ei Debsiä eikä hänen vaimoaan ole laskettu miljoneerien nimiluetteloon? Tämänkin asia kuuluu tuon yhden ainoan äänen kalastamiseen.

Tov. Muori H—1.

Toveri Debs ei ole mikään miljoneeri, ei edes pikkurikaskaan siinä merkityksessä kun sitä nimitystä nykyisin käytetään. Hänellä on talo Terre Hautessa, Ind., joka ennen sotaa arvioitiin noin \$3,000 arvoiseksi. Nyt lie sen arvo vähä kohonnut, kuten kalkea muunkin kiinteimistö. Muuta omaisuutta on hänellä sanottu olevan väläsen, ehkä kaikkiaan tuonne 15 tuhannen seutuille, kaikki tietänyt, aluksi ruumiillisella työllä veturin lämmittäjänä, sittemmin rautatieläisten union virkailijana ja viimeksi yleisenä luennoitsijana, puhujana ja kirjailijana. Tilaisuutta omienkin varojensa kartuttamiseen hänellä olisi ollut runsaasti, vaikkapa olisi sen tahtonut tehdä vaan silläkin tavalla kun tekevät monet nyky-päivien ammattunioiden johtajista. Sillä hänellä on henkisiä lahjoja, jotka olisivat tuottaneet hyvästi, jos hän olisi tahtonut niitä ainoastaan rahanedestä myödä. Että hän osaa "ottaa puhumisella rahaa" kun oikea asia ja tositarve sitä vaatii, siitä mainittakoon tässä yksi esimerkki: Kun Pullmannin lakko päättyi v. 1894 ja Amerikan rautatie-unio hävisi, jättäen jälkeensä ainoastaan joukon mustalle listalle joutuneita rautatieläisiä ja \$30,000 velkaa, joka oli otettu uniolle suosiollisilta henkilöiltä, lähti Debs puhujamatkalle yli Amerikan ja muutaman kuukauden sisällä keräsi puheillaan tuon, siihen alkaen melkosen rahasumman, maksoi joka sentin, mitä hävinneeltä järjestöltä oli

jäänyt velkaa, ja sen lisäksi hankki avustusta sadolle mustalle listalle joutuneiden työläisten perheille, saaden itse lakosta palkakseen 10 kuukautta vankilaa, ensimmäinen Amerikassa lakkolaisina vastaan annettu injunksionin rikkomisesta. — Toim.

## WOODLAND, WASH.

Ompeluseuran kokouksessa 8 p. huhtikuuta päätimme laittaa ohjelmalltammat huhtikuun 18 päivän illaksi. Silloin tulee "Setä" meille puhumaan. Ohjelmaa pitäisi saada kaikenlaisia. Varustakaa siis itsenne ohjelmien kanssa silloin haalille.

Kovaa taistelua on käynyt talvi ja kesä keskenään. Vielä tämän kuun alussa satoi lunta. Toivotaan että kesä voittaa.

Kuoli, W. Hillin vanhin tytär Tyne, kuoli kotonaan täällä joku aika takaperin. Mikäli olen kuullut, oli vainaja vasta 19-vuotias. Siis parhaassa nuoruudessa oleva ihminen, jonka mätä yhtieskunta työnsi hautaan. — E. P.

## Teiltä kaikki kaunein kielletty on

(Jatkoa kahdeksannelta sivulta)

tytöt ja pojat laskettelevat mäkeä ja hihtää hivittelevät. Mutta verrattain paljon on Amerikassakin sellaisia lapsia, jotka eivät voi mennä ulos sentähden, että ei ole — vaatteita. Eikä isät voi pienestä palakstaan niin paljon säästää, että voisivat ostaa lämpimät vaatteet puhumattakaan nyt suksista ja kerkasta.

Sinä, nuori lukijani, olet joutunut toisinaan matkustelemaan, sillä isän on täytyntä muuttaa paikasta toiseen, saadaakseen työtä. Oletpa saatantulla valtameren ylikin. Se laiva, jolla sinä olet tullut, oli hyvin suuri. Se oli kuin pieni kaupunki. Eikö? Siinäkin on kolme luokkaa. Ensimmäinen, toinen ja kolmas luokka. Sinä olet matkustanut aivan varmasti kolmannessa luokassa — laivan pohjalla. Ne huoneet ovat olleet hyvin ahtaita ja likaisia. Toiset ihmiset ovat astuneet toisissa, paremmissa huoneissa ja ne huoneet olivat sellä ylhäällä. Sinä et ole saanut mennä sinne, jos olet yrittänyt katsoa sinne niin poispa ovat sinut ajaneet. Siellä on hyvin kauniita, aistikkaita ja kodikkaita huoneita, kaikilla mukavuuksilla varustettuja. Ne on oikein kuningashyttejä. Noissa upseissa salongeissa matkustavat ne ihmiset, jotka eivät koskaan mitään hyödyllistä työtä tee.

Oletko sinä, pikku ystäväni, koskaan matkustanut junassa? Kyllä olet. Sinä olet istunut ahtaissa ja epämukavissa kolmannen luokan matkustajavaunuissa. Olet koettanut äitisi sylessä nukkua, kun on ollut matkustettava pitkälti. Paha sinä tietysti on ollut olla, ja sinä olet tuskastunut matkustamiseen. Teillä ei — sinun isälläsi ja äitilläsi — ole ollut varaa ostaa matkalippua ensimmäiseen luokkaan. Sielläpä hyvät ja tilavat nukkuma- ja istumatilat olisivat olleet. Sielläpä hauska ja mukava olisi pikajunan ravintolavaunuissa maukasta ruokaa syödä. Mutta tällainen "lysti" maksaa paljon — hyvin paljon rahaa. Mutta sitä rahaa ei ole riittämään asti kalkea hyvyyden ylläpitäjillä, sinun isälläsi ja äidilläsi, vaikka he aivan joka päivä ympäri vuoden käyvät työssä.

Niin, päivästä päivään, kuukaudesta kuukauteen ja vuodesta vuoteen on isäsi ja äitisi raadanta, il-

— Jos tahdot tehdä hyvän palveluksen tuttavillesi tilaa hänelle Toveritar.

man pienintäkään levähdystä. Ette-pä te, nuoret, saa kesän herttaisimillakaan ollen jättää laitakaupungin takapilhoja, mennäksenne luonto-aidin lempeään ja puhtoiseen helmaan. Sielläpä ruskea ihpiä ihonpinnalle tulisi, sielläpä saisi voimia koota tulevan pimeän ja pitkän talven taipaleelle. Sielläpä olisi herttaista ja hyvä olla. Sielläpä loistava päivän vastaanotto järven tai meren rantamalla olisi. Kas kuinka ihnasti päiväyksen ensisäteet pilkkistävät koivujen vihreiden lehtien lomitte. Nytpä tuo säde sattuu pisimmän männyn latvaan. Mäntypä heti verhoutuu hienon hienoon purppurahrsoon. Päänsä ensin pukee, sitten hiljalleen hartelleen valuttelee. Päivä kohoo korkeammalle avaruuden sinilakea myöten. Juhlalliset hetket ovat luonnossa. Kaikki punt purpuraharsossa seisovat.

Oi, kuinka on juhallista varhaisen kesäämunuori kauneus, ja kesä-illan suuri sunnuntai-auraus. Loistava on päivän vastaanotto luonnossa, kaunis on hipuva päivän lasku. Riutuvan punaisen ita-auringon valossa on kaikki niin hiljaista, tihasta, vakaata, tynnyä ja rauhallista.

Mutta pienen tyttöni ja poikaseni, etpä teidän isällänne ja äidillänne ole tilaisuutta kesäisinäkään mennä tuota kauneutta katselemaan. Ei viikoksi, ei edes muutamaksi päiväkikään. Sunnuntaiin, sekin tapahtuu kerran kesässä, te menette jonnekin ojan reunalle tai pienen puron reunalle, joka on aivan kaupungin laidassa, itseänne virkistämään. Mutta sielläkin te saatte olla ainoastaan muutaman tunnin. Sillä tehtaan torvet kutsuvat isää työhön. Täytyyppä hänen lähteä usein jo sunnuntai-iltaanakin.

Lämmin tervehdys matalaan maajanne isät ja äidit, pikku tytöt ja pojat, te, joilla kaikki elämän kaunein kielletty on. Vilitön, luokkahengen aiheuttama kädenpuristus tuhansille niille vanhemmille, jotka jo varhain opettavat lapsensa tuntemaan sosiaalisiin aakkosiin ja taistelemaan oman luokkansa asian eteen. Silloinpa kun työväenluokan lapset itse asiansa oppivat määräämään ja hoittamaan, niin silloinpa vasta elämän kauneus saavutetaan.

Pikku tytöt ja pojat! Te, jotka olette vielä elämäne aamurupeamassa, oppikaa tuntemaan oman luokkanne surullinen asema. Sitä te parhaiten opitte ihannellitoissa. Liittykää niihin ja käykää niiden kokouksissa ja harjoitustilaisuuksissa. Silloinpa teistä tulee tulevaisuuden reima, tulisen-hehkuva taistelijajoukko. Silloin te pystytte kunnollisesti jatkamaan sitä ylevää työtä — kaunistusta ja jaloa työtä, jota teidän vanhempanne ovat tehneet, antaen sen eteen parhaimpansa. Ja teidän täytyy pystyä jatkamaan vähintään yhtä kunnollisesti kuin teidän vanhempanne ovat työnsä suorittaneet.

Tehin me toivoivan katseemme kiinnittämme — tehin, te nykyisyyden lapset. Teistä me kaikista sydämeistämme toivomme tulevaisuuden hehkuvaa taistelijajoukkoa, sillä nuorten leimuava into, se vanhatkin innostaa, ja ennen kuin olemme o-sanneet aavistaakaan, olemme saaneet yhden suuren voiton ja sen on aikaansaanut sähköny innostus.

## JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytää VAPAA 5  
LÄÄKEKIRJA — No. 5

Sillä on yli 25 vuoden ja naisten tautila sel-  
teytynä. Kun myöskin täydellinen luettelo suo-  
malaisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi  
itse valita sopivan lääkkeen tautilleen, samaten  
myöskin lääkkeitten hinnat y. m.  
Lääkkeet ovat ole patenttilääkkeitä, vaan tosi-  
suomalaisia valmistuksia, joita Suomessa on jo  
käytetty monia kymmeniä vuosia.  
Tämä kirjan saatte vapaasti ja pitäisi sen  
olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette  
tiedä koska sitä tarvittette, varokaa huuuauki-  
lääkkeitä ja huuuauki-toboreita.  
—Lignell'in Apteekki on suuri—  
—Suom. Apteekkilike Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.